

GDO Meclis'te

Genetiği Değiştirilmiş Organizmaların (GDO) izlenmesi ve kontrollü ithalatına vize veren tasarı Meclis'te; tasarı Türkiye'de üretimin önünü kapatıyor. 14'TE

GDO'da gelen gideni arattı!

ANKARA - 'Frenkeştayn ürünler' olarak tartışılan Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar'ın (GDO) izlenmesine ve kontrollü ithalatına vize veren Biyogüvenlik Tasarısı Meclis'e sevk edildi. Tasarı bu haliyle yasalaşırsa, GDO'lu ürünlerin Türkiye'de üretilmesinin önü kapanacak, bu ürünlerin ithalatı da kurallar doğrultusunda serbest bırakılacak. Danıştay'ca yürütmesi durdurulan yönetmelikte, GDO ve ürünleri bebek mamaları ve gıdalarında yasaklanırken, tasarıda bu yasaklamaların olmaması dikkat çekti.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından oluşturulan Biyogüvenlik Tasarısı dün Meclis'e sevk edildi. Tasarıyla, GDO'lu ürünlerin ithalatı, ihracatı, deneysel amaçlı kullanılması, serbest bırakılması gibi risk analizini dokuz kişilik kurul belirleyecek. Kurul tarafından onay alan ürünlerde etiketleme yapılacak.

Kamu ağırlıklı kurul: Oluşturulacak 'Biyogüvenlik Kurulu', Tarım Bakanlığı'ndan dört, Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan iki, Sağlık Bakanlığı'ndan bir, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan bir ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan bir üye olmak üzere, üç yıl görev yapacak dokuz kişiden oluşacak. Üyelerden

GDO yönetmeliğinin iptalinden sonra yasa tasarısı hazır. Türkiye'de GDO'lu ürün üretimini yasaklayan tasarıda bebek maması ve 'eşik değer' unutulmuş

en az ikisi üniversite veya meslek örgütleri temsilcileri arasından seçilecek. Kurul başkanı, Bakan tarafından belirlenecek. Kuruldaki kamu kuruluşları ağırlığı dikkat çekerken, sivil toplum kuruluşlarının katılımı kendilerine bırakılıyor. Kuruldakilerin birinci ve ikinci dereceden yakınları bu alanda bir ticari faaliyette bulunmayacak.

10 yıl geçerli olacak: GDO veya ürünlerinin, ithalatı, ihracatı, deneysel amaçlı serbest bırakılması, piyasaya sürülmesi ile genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların kapalı alanda kullanımına, bilimsel esaslara göre yapılacak risk değerlendirmesine göre karar verilecek. Risk oluşturmayacak başvurular için verilen kararın geçerlilik süresi 10 yıl.

Başvurular kurula: Her bir GDO ve ürününün ilk ithalatı için

gen sahibi veya ithalatçı, yurtiçinde geliştirilen GDO ve ürünü için ise gerçek ve tüzel kişiler tarafından Bakanlığa başvuru yapacak. Başvurular Bakanlık tarafından kurula iletilecek. Kurul başvuruları incelerken şunları dikkate alacak: "Üretici ve tüketicinin tercih hakkının ortadan kaldırılmaması. Çevrenin ekolojik dengesinin ve ekosistemin bozulmasına neden olunmaması. GDO ve ürünlerinin çevreye yayılma riskinin olmaması. Biyolojik çeşitliliğin devamlılığının tehlikeye düşürülmesi. Başvuru sahibinin biyogüvenliğin sağlanmasına yönelik tedbirleri uygulamak için kapasiteye sahip olması."

Transit geçişlerde vize: GDO ve ürünlerinin transit geçişinde Bakanlık'tan izin zorunlu olacak.

Etiketlerde belirtilecek: İzlenebilirliğin sağlanması amacıyla,

GDO ve ürünlerinin ülkeye girişi ve dolaşımında, Bakanlığa beyanda bulunulması, gerekli kayıtların tutulması, kararın bir örneğinin bulundurulması ve etiketleme kurallarına uyulması zorunlu olacak. Her bir GDO ve ürününe ayrırt edici kimlik verilerek kayıt altına alınacak.

Eşik değeri aşarsa raporlanacak: Herhangi bir ürünün Bakanlık tarafından belirlenen eşik değerinin üzerinde GDO ve ürünlerini içermesi halinde; etikette, GDO içerdiğinin açıkça belirtilmesi zorunlu olacak. İlgililer, GDO ve ürünleriyle ilgili olarak yeni bir risk öğrenildiği takdirde durumu derhal Bakanlığa rapor etmek ve tedbir almakla yükümlülük taşıyacak. İlgililer; GDO ve ürünlerinin piyasaya sürülmesi sırasında alıcıları, muamele, işleme, taşıma, saklama ve diğer işlemlere ilişkin kararda yer alan güvenlik kuralları hakkında bilgilendirmekle yükümlü olacak.

10 yıl ceza: Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanları çevreye serbest bırakanlara veya üreticilere 5-10 yıl hapis cezası ve 500 günden 2 bin 500 güne kadar adli para cezası verilecek. Bu fiil nedeniyle zarar meydana gelmesi halinde cesa yedi yıla çıkacak. (Radikal)



'Tasarı eski yönetmelikten daha geri'

Türkiye Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Gökhan Günaydın, tasarıyı Radikal'e şöyle yorumladı: "Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulmasının ardından boşluk oluşan piyasayı doldurması açısından tasarının olumlu olarak değerlendiriyorum. Ticari amaçlı yasaklanması yine olumlu. Bu ülkede üretimi doğru, ithalatın kurala bağlanarak serbest bırakılması doğru değil. Söz konusu tasarıda bir eşik değeri saptanması yok. Ancak 26 Ekim'de yayınlanan yönetmelikte yer alıyordu. Yönetmelikte antibiyotik ilaç taşıyan ve bebeklerin mamalarında kullanılması yasaklıydı. Bu tasarıda yok. Yönetmelikten daha geride. Ayrıca Biyogüvenlik Kurulu birçok konuya karar verecek. Bizim eleştirilerimiz çerçevesinde meslek örgütü veya üniversite iki kişi yer alır maddesini yerleştirmiş ama bu 'veya' takdir yetkisi oluşturuyor. Bağımsız ve bilimsel esaslara göre çalışan bir Kurul oluşturulması gerekir."